

JAARVERSLAG
Commissie van Toezicht
P.I. Dordrecht
2019

Inhoudsopgave

1. Inleiding
2. Samenstelling van de Commissie van Toezicht
3. De inrichting
4. De Commissie van Toezicht
5. De maandcommissaris
6. De beklagcommissie
7. Cijfers

1. Inleiding

Voor u ligt het jaarverslag over de jaar 2019 van de Commissie van Toezicht van de Penitentiaire Inrichting Dordtse Poorten te Dordrecht.

Dit is mijn laatste voorwoord als voorzitter van de Commissie van Toezicht, nu ik per 1 juli 2020 afscheid zal moeten nemen omdat mijn termijn als lid en voorzitter van de Commissie erop zit.

Zonder het afgelopen jaar tekort te willen doen, kan ik natuurlijk niet onvermeld laten dat het functioneren van de Commissie van Toezicht de afgelopen weken natuurlijk enkel en alleen in het teken heeft gestaan van het verantwoord omgaan met de gevolgen van de uitbraak van het Corona-virus. Het heeft onze samenleving en daarmee ook de penitentiaire wereld in het hart getroffen. Op het moment van het schrijven van het voorwoord bevinden wij ons allemaal nog in de inmiddels meermaals gememoreerde achtbaan. Hopelijk komt het allemaal snel tot stilstand c.q. aanvaardbare snelheden en kunnen wij onze werkzaamheden en verantwoordelijkheden snel weer op een adequate wijze oppakken.

Ik kijk terug op 15 waardevolle jaren met kwalitatief hoogstaande commissiewerkzaamheden. Ik kan mijn (gewezen) leden van de Commissie van Toezicht dan ook niet dankbaar genoeg zijn als het gaat om hun fantastische inzet en bijdrage aan het werk van de Commissie. Ook wil ik de goede samenwerking met de directie van de PI Dordrecht zeker niet onvermeld laten. Ik zal het werk en de mensen van de commissie en directie erg gaan missen.

Het jaarverslag bevat, zoals gebruikelijk en uitgaande van het geadviseerde format, de nodige (statistische) gegevens over de aard en omvang van de werkzaamheden van de commissie alsmede de nodige informatie over het klachtproces.

Dordrecht, april 2020

Commissie van Toezicht

Mr F.J. Koningsveld, voorzitter

2. Samenstelling en mutaties van de Commissie van Toezicht

Van de commissie van toezicht maakten deel uit:

Een rechter, een advocaat, een arts, een adviseur verbonden aan een consultancy bureau, een freelance doktersassistente, een senior S.P.V. bij de GGZ, een Commissaris van Politie, een teamhoofd thuiszorg/gezondheidszorg, een juridisch medewerker Rechtbank, een juridisch medewerker bij het College van Beroep voor het bedrijfsleven, een zelfstandig ondernemer.

Secretariaat

De Commissie van Toezicht wordt in haar taak bijgestaan door een ambtelijk secretaris formatief ondergebracht bij het Secretariaat van de Commissies van Toezicht, regio Rotterdam, onderdeel van de sector Strafrecht van de Rechtbank Rotterdam.

3. De Inrichting

De Penitentiaire Inrichting Dordrecht bestaat uit verschillende regimes, t.w. een huis van bewaring voor mannen, een gevangenis voor mannen en een extra zorgvoorziening voor mannen (EVZ) en een ZBBI regiem.

Het aantal cellen is 372.

Het aantal ingesloten en kan variëren, in verband met de toepassing van plaatsing meerdere personen op een cel.

4. De Commissie van Toezicht

Algemeen

De Commissie vergaderde het afgelopen jaar 11 keer. Bij het eerste gedeelte van de vergadering vergaderen de leden zonder directie. In het tweede deel van de vergadering is altijd een vertegenwoordiging van de directie aanwezig. Hier wordt de Commissie op de hoogte gehouden van de ontwikkelingen binnen het gevangeniswezen en van de praktische zaken binnen de inrichting. Daarnaast worden opmerkingen vanuit de weekcommissariaten wanneer nodig besproken.

Alle leden van de Commissie van Toezicht en de directie hebben steeds, voorafgaande aan een vergadering, de in de vergaderingen te behandelen stukken ontvangen.

De onderwerpen die op elke vergadering als vast agendapunt ter sprake komen zijn:

- vaststellen van het verslag van de vorige vergadering;
- de bespreking van de ingekomen stukken;
- de beklagcommissie;
- het verslag van de maand(week)commissaris;
- mededelingen van de directeur;
- indeling weekcommissariaten en samenstelling van de beklagcommissie;
- mededelingen/verslag portefeuillehouders.

Tijdens elke vergadering hebben de weekcommissarissen mondeling verslag gedaan van hun bezoeken aan de inrichting. Bij bijzondere voorvallen is hiervan melding gemaakt in de notulen.

Bij de mededelingen van de directeur kwamen kwesties aan de orde, zoals:

- Personeel

Het afgelopen jaar zijn helaas weer een aantal geweldsincidenten richting personeelsleden geweest. De voorvallen worden uitgebreid geanalyseerd in samenwerking met de Arbeidsinspectie.

- Zaken gedetineerden betreffende:

Het afgelopen jaar is diverse keren het luchtmoment afgebroken omdat er contrabande over de muur van de luchtplaats wordt gegooid.

Incident doordat twee gedetineerden zich hadden ingesloten in een kamer. Uiteindelijk heeft het LBT de mannen er uit gehaald.

Het LBB heeft een uitgebreide zoekactie uitgevoerd in de inrichting. Bij deze actie is een grote hoeveelheid contrabande aangetroffen.

- Zelfbediening Justitiabelen

P.I. Dordrecht maakt deel uit van een pilot waarmee gedetineerden via een eigen tablet persoonlijke zaken kunnen gaan regelen.

- Winkel

De winkel blijft een voortdurend aandachtspunt.

Bijzonderheden van de zijde van de commissie van toezicht bij de vergaderingen:

- Verzoekbriefjes

Het feit dat er door de afdelingshoofden niet voortvarend op de verzoekbriefjes wordt gereageerd blijft een voortdurend aandachtspunt, waar weinig verbetering in zit. De CvT vraagt regelmatig aan de directie hier aandacht aan te besteden.

- Folder CvT

Twee leden van de commissie hebben een nieuwe voorlichtingsfolder ten behoeve van de gedetineerden opgesteld. Deze folder wordt bij binnenkomst uitgereikt en geeft voorlichting over de werkzaamheden van de Commissie van Toezicht. De folder is in diverse talen beschikbaar.

- Rol CvT

De commissie heeft een speciale vergadering gewijd aan de vraag “Hoe zien de commissieleden de taken en verantwoordelijkheden van een commissie van toezicht?” en hoe komt men tot een betere invulling van de controlerende functie van de commissie.

- Landelijke Dag Commissie van Toezicht

Deze jaarlijks terugkerende dag is door een aantal leden van de Commissie van Toezicht bezocht.

5. De werkzaamheden van de maandcommissaris

De Commissie van Toezicht bestaat momenteel uit 12 leden, inclusief de voorzitter. De leden komen uit verschillende maatschappelijke geledingen, zoals b.v. juridische sector, maatschappelijk werk, medische sector en particuliere sector.

Bij toerbeurt, volgens een van tevoren vastgesteld schema, hebben telkens twee leden van de Commissie van Toezicht, de functie van maandcommissaris (hierna te noemen weekcommissaris) vervuld.

Het rooster wordt jaarlijks vastgesteld. Bij verhindering wordt in onderling overleg geruild.

In 2019 hebben de weekcommissarissen iedere week de inrichting bezocht. Gedetineerden kunnen door middel van een spreekbriefje kenbaar maken dat zij de weekcommissaris willen spreken. Deze briefjes worden op de verblijfsafdelingen gedeponereerd in de speciale brievenbus van de Commissie van Toezicht. Conform de Penitentiaire Beginselenwet worden ook de gedetineerden die een beklagformulier hebben ingediend bezocht door de weekcommissaris. De ervaring heeft geleerd dat een groot deel van de in de beklagformulieren aan de orde gestelde problematiek, ook buiten de beklagcommissie om, voor de betreffende gedetineerde afdoende geregeld kunnen worden. De gedetineerde wordt expliciet gevraagd of hij zijn beklag - na het bezoek van de weekcommissaris – alsnog aan de beklagcommissie wenst voor te leggen of dat de klacht inmiddels naar tevredenheid is opgelost. Indien men het beklag wil doorzetten, krijgt betrokkene een bevestiging van ontvangst van zijn beklagformulier en wordt hij op de gebruikelijke wijze door de beklagcommissie gehoord.

Door deze werkwijze krijgen gedetineerden zeer snel aandacht van de Commissie van Toezicht, hetgeen leidt tot een beperking van de klachten te behandelen door de beklagcommissie.

De weekcommissarissen brengen jaarlijks circa 700/750 bezoeken aan gedetineerden en spreken met hen over het door hen opgevoerd probleem. De beklagen en verzoekbriefjes behelzen uiteenlopende onderwerpen. Grotendeels kunnen deze op dezelfde wijze worden gerubriceerd als de klachtonderwerpen.

Alle klachten, op- of aanmerkingen zijn na het bezoek door de weekcommissaris met het afdelingshoofd of een lid van de directie besproken. In de daarvoor geëigende gevallen is er direct een adequate oplossing gevonden en tot uitvoering gebracht.

De weekcommissaris brengt op de eerstvolgende vergadering verslag uit van het tijdens het bezoek besprokene en de eventuele resultaten van het overleg daaromtrent met de directie c.q. afdelingshoofden. Het schriftelijke verslag van de weekcommissaris wordt aan ieder lid van de commissie van toezicht verstrekt.

Tijdens het bezoek van de weekcommissarissen, wordt door hen tevens iedere week de afzonderingsafdeling bezocht. In overleg met het dienstdoende personeel wordt bekeken of een daar verblijvende gedetineerde persoonlijk wordt bezocht.

Het secretariaat wordt per e-mail op de hoogte gesteld van de plaatsingen op de isolatieafdeling, met de daarbij behorende bijzonderheden.

Verlag portefeuillehouder(s)

Winkel

In het verslagjaar is de winkelprocedure een bron van veel klachten/ergernissen van gedetineerden geweest.

Ontbrekende goederen, versproducten van bedenkelijke kwaliteit, onduidelijke financiële overzichten etc. veroorzaakten bij de gedetineerden ergernis en klachten.

Van de zijde van de commissie van toezicht zijn een tweetal leden belast met het toezien op de gang van zaken bij de winkel.

Medische dienst

Tussen het Hoofd Zorg en de portefeuille houder medische zaken binnen de CvT in de PI Dordrecht vindt minimaal 2 maal per jaar een regulier overleg plaats.

Daarnaast vinden er, indien de problematiek dat vereist, ad hoc contacten plaats.

Hoofddoel is daarbij, om naast de aard van de klachten en de wijze waarop deze binnen de MD afgehandeld worden, ook inzicht te krijgen in elkaars handelwijze.

Slotoverleg 2019 tussen de portefeuille en het Hoofd Zorg, Pauline Vorrseimans:

In 2019 werden er 24 medische klachten ingediend.

In 8 gevallen werd er binnen de MD bemiddeld c.q. een oplossing gevonden.

Naar de Medisch Adviseur (MA) van de DSJ, werden 10 klachten doorgestuurd voor advies, waarvan uiteindelijk 1 klacht gegrond en 5 ongegrond verklaard werden.

In een viertal klachten is het wachten nog op een uitspraak van de MA.

De medische problematiek in een PI wijkt op vele punten af van die in de algemene bevolking. Hierbij moet m.n. gedacht worden aan de volgende factoren:

De prevalentie van infectieziekten (hiv, hepatitis en tuberculose) en chronische aandoeningen (diabetes, astma en hart- en vaatziekten) is hoger en de effecten daarvan op de gezondheid zijn ook vaak ernstiger in een PI dan binnen de algemene bevolking.

Psychiatrische stoornissen, psychische klachten en middelengebruik – alle indicatoren voor een slechte psychische gezondheid – zijn eveneens oververtegenwoordigd binnen een PI.

Er bestaan vaak grote verschillen hoe er omgegaan wordt met de gezondheidszorg binnen en buiten een PI. Bekend is het verschil tussen arbeidsongeschiktheid buiten de PI en hoe dat begrip binnen de PI gehanteerd wordt bij het wel of niet kunnen werken op de arbeidszaal, kortom de medische kaart.

Dit alles vergt naast medische kennis ook veel tact en inzicht binnen de MD.

Daarom is het van groot belang dat er binnen de MD ruime expertise aanwezig is t.a.v. de mogelijke fysieke en psychische problematiek bij de gedetineerden.

De afgelopen jaren heeft de MD fors ingezet om naast de reguliere huisartsenzorg, de gestructureerde behandeling van klachten en incidenten als onderdeel van haar kwaliteitssysteem, ook in te spelen op preventie en de aansluiting van de zorg vóór en na detentie.

De CvT maakt zich dan ook grote zorgen dat door de mogelijke overname van de medische zorg binnen de PI door de Forensische Medische Maatschap Utrecht (FMMU), deze kennis en kunde verloren zal gaan c.q. dat het veel tijd zal kosten om hetzelfde niveau te bereiken.

Op papier kan deze overstap wellicht voldoen aan de eisen die aan een goede gezondheidszorg binnen een PI moeten voldoen, maar de CvT zet vraagtekens bij de

aanname dat de FMMU ook in praktische zin dezelfde kwaliteit en continuïteit kan bieden als de huidige organisatie.

Inzicht in elkaars werkwijze en taakopvatting is een essentieel aspect bij het regulier contact tussen de MD en de CvT in de PI Dordrecht en van groot belang voor het goed functioneren van de MD maar ook van de CvT.

Bovenstaande overlegstructuur levert daar een bijdrage aan.

6. De Beklagcommissie

De beklagcommissie wordt samengesteld uit leden van de Commissie van Toezicht.

De voorzitter van de commissie van Toezicht treedt tevens op als beklagrechter naast een vast benoemde beklagrechter, die voorzitter van de beklagcommissie is. Zij wisselen elkaar af.

Voor de twee overige leden van de beklagcommissie wordt jaarlijks een schema opgesteld, waardoor ieder lid van de commissie van toezicht een aantal keren bij de beklagzitting aanwezig is.

De beklagcommissie wordt bijgestaan door de secretaris.

De werkwijze

Aan het begin van het lopende jaar wordt een zittingsschema vastgesteld op basis van één zitting per twee weken. De daarvoor in aanmerking komende klaagschriften zijn steeds behandeld door de beklagcommissie. Per zitting worden gemiddeld zo'n 8 klachten behandeld.

Zeer eenvoudige klachten en klachten die naar het oordeel van de voorzitter van de beklagcommissie kennelijk ongegrond, kennelijk gegrond of kennelijk niet ontvankelijk waren, zijn door de voorzitter enkelvoudig schriftelijk afgehandeld.

Bij de klachtenbehandeling wordt eerst gezien of de klacht ontvankelijk is, dat wil zeggen valt onder de wettelijk genoemde beklaggronden conform artikel 60 Penitentiaire Beginselenwet.

Daarnaast wordt bekeken of de klacht is ingediend binnen redelijke termijn. Indien dit het geval is wordt de klacht verder behandeld en gegrond of ongegrond verklaard. Wordt een klacht gegrond verklaard, dan kan aan de gedetineerde compensatie worden toegekend.

Bij de behandeling van de klachten door de beklagcommissie was steeds een directielid aanwezig. Ter zitting kunnen zowel klager (evt. bijgestaan door een advocaat) als de directie een nadere toelichting op de zaak geven.

Sedert 2013 streeft de beklagcommissie er naar, zoveel mogelijk klachten tijdens de zitting mondeling af te doen. Afgezien van de werkbesparing, levert dit naar de mening van de beklagvoorzitter(s) als groot voordeel op, dat aan klager direct, uitgebreid en met redenen omkleed door de voorzitter de beslissing op zijn beklag wordt medegedeeld. Compensatiebeslissingen worden wel altijd schriftelijk gegeven.

Het is de ervaring van de beklagcommissie dat deze gevolgde werkwijze zeer naar tevredenheid van betrokkenen werkt.

Zowel de directeur, als de gedetineerde kunnen tegen een uitspraak van de beklagcommissie in beroep gaan bij de Beroepscommissie uit de Centrale Raad voor Strafrechtstoepassing en Jeugdbescherming.

De voorzitter van de beklagcommissie behandelt tevens de verzoeken tot de rogatoir horen van klagers. De secretaris legt dit verhoor vast in een verslag.

7. Cijfers

Overzicht klachten

2019

Geregistreerde klachten 877 (uitstroom 765)

verzoeken tot rogatoire horen 75

Overgedragen klachten 12

Uitspraken

mondelijke uitspraken 81

schriftelijk gemotiveerd 276

    gegrond 24

    ongegrond 101

    niet ontvankelijk 162

Ingetrokken klachten

    door klager zelf 175

    na bemiddeling 212

Overzicht klachten per onderwerp

Activiteiten (arbeid)	24
Activiteiten (diverse)	19
Activiteiten (luchten)	38
Activiteiten (sport)	12
Bejegening	42
Contact buitenwereld (telefoneren)	19
Contact buitenwereld (bezoek)	69
Contact buitenwereld (post)	3
Controle	18
DBT	22
Disciplinaire straf	138
Eisen verblijfsruimte	7
Geweld	1
Informatie/procedure	69
Ordemaatregel	12
Persoonlijke voorwerpen	69
Regime	25
Rekening courant	48
Overplaatsing (extern)	17
Overplaatsing (intern)	7
Transport	1
Schadeverhaal	1
Verlaten inrichting	30
Verzorging (diverse)	66
Verzorging (levensbeschouwing)	3
Verzorging (medisch)	34
Verzorging (persoonlijk)	14

Slot

Dit jaarverslag is vastgesteld op de vergadering van de commissie van toezicht van mei 2020.